

Förslag till lag om förvaltning av fonderna inom området för inrikes frågor – de viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om förvaltning av fonderna inom området för inrikes frågor. Lagen ska tillämpas under programperioden 2021–2027. EU:s allmänna förordning och de särskilda förordningarna om fonderna begränsar den nationella lagstiftande makten i fråga om mottagarna av understöd, de projekt och verksamheter som understöds, understödsbeloppen och understödsformerna. I lagförslaget har det tagits in bestämmelser om grunderna för systemet för beviljande av understöd ur EU:s fonder inom området för inrikes frågor. I lagförslaget finns bestämmelser som är behövliga för förvaltningen av programmen för fonderna inom området för inrikes frågor och för genomförande av understödssystemet. Lagen innehåller bestämmelser om hur den nationella förvaltningen ska ordnas i fråga om understöd som beviljas ur fonderna inom området för inrikes frågor och de nationella bestämmelser om grunderna för stödberättigande kostnader som förutsätts i EU:s lagstiftning. I den nationella lagen föreslås också övergångsbestämmelser för programperioden 2014–2020.

I 1 kap. i lagförslaget finns allmänna bestämmelser såsom bestämmelser om tillämpningsområdet, definitioner och allmänna principer om partnerskap.

I 2 kap. i lagförslaget finns bestämmelser om program och genomförandeplaner för dem. Av EU-lagstiftningen följer skyldigheter i fråga om medlemsstaternas program och förvaltningen när det gäller användningen av EU-medel. Det föreslås att statsrådet ska godkänna förslaget till program innan det skickas till kommissionen. Programmet kompletteras och preciseras genom en genomförandeplan som godkänns av inrikesministeriet. Den allmänna förordningen förutsätter inte en genomförandeplan, men den anses nationellt nödvändig för att underlätta genomförandet av programmen.

I 3 kap. i lagförslaget föreskrivs det om de myndigheter som ansvarar för förvaltningen av program för fonderna inom området för inrikes frågor och om övervakningskommittén. Inrikesministeriet är den förvaltande myndigheten för programmen. Syftet är att ministeriets enhet för internationella frågor ska sköta den förvaltande myndighetens uppgifter. [Finansministeriets finanscontroller] är revisionsmyndighet. I den nationella lagen föreskrivs det om de uppgifter som den förvaltande myndigheten och revisionsmyndigheten ansvarar för. Ett viktigt förslag är dessutom att uppgifterna för den övervakningskommitté som deltar i genomförandet av ett program för fonderna inom området för inrikes frågor ska fastställas på lagnivå.

I lagförslagets 4 kap. föreskrivs det om understödsförfarandet. Kapitlet innehåller bestämmelser om understödstagarna, typer av understöd, förutsättningar för beviljande av understöd, överföring av understöd, godtagbara kostnader samt understödsformer. I kapitlet föreskrivs det också om ansökan om understöd, beviljande av understöd och innehållet i beslutet om beviljande, användning och redovisning av understöd, ansökan om utbetalning samt rapportering, utbetalning av understöd och beloppet av det understöd som betalas ut.

I lagförslagets 5 kap. föreskrivs det om tillsyn. Kapitlet innehåller bestämmelser om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens granskningsrätt, granskning av gemensamma särskilda åtgärder i andra stater och granskning av delgenomförare för gemensamma särskilda åtgärder.

I 6 kap. i lagförslaget föreskrivs det om rätten att få och lämna ut information samt om det elektroniska datasystem som ska inrättas för skötseln av fondernas nationella genomförandeuppgifter och om information som registreras i systemet. I lagen föreskrivs det inte om sekretessbelagda eller offentliga uppgifter, utan i fråga om sådana uppgifter ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas. Genom lagen utfärdas också bestämmelser om tekniskt bistånd, anslag enligt artikel 16 och 17 i förordningen om Asyl- och migrationsfonden, arrangemang för genomförande av gemensamma särskilda åtgärder, ändringssökande och lagens ikraftträdande samt övergångsbestämmelser. Ersättning för tekniskt bistånd som en fast procentuell andel av de stödberättigande kostnader som ingår i ansökan om utbetalning är ett nytt förfarande i förhållande till programperioden 2014–2020.

I asyl-, migrations- och integrationsfonden under programperioden 2014–2020 ingick ett motsvarande anslag för EU:s program för vidarebosättning samt ett anslag för överföring av personer som åtnjuter internationellt skydd. Under programperioden 2014–2020 har anslaget förvaltats nationellt liksom de övriga anslagen från fonderna inom området för inrikes frågor. Vid beviljande av stöd ur anslaget har på beviljandet nationellt tillämpats samma bestämmelser som i fråga om övriga stöd som beviljas med medel från fonderna inom området för inrikes frågor. Från anslaget har stöd beviljats enligt målsättningarna i det nationella genomförandeprogrammet för utveckling av förfarandet för vidarebosättning av flyktingar. Tillämpningen av samma bestämmelser har emellertid visat sig vara tungt och delvis oändamålsenligt med beaktande av anslagets karaktär. Av denna anledning föreslås det att anslag ur Asyl- och migrationsfonden enligt artiklarna 16 och 17 som Finland får från EU under programperioden 2021–2027 allokeras till de myndigheter som ansvarar för vidarebosättningsförfarandet och mottagningssystemet.

I lagförslaget ingår flera bemyndiganden som innebär att det får utfärdas närmare bestämmelser om detaljer i systemet, närmare bestämmelser framför allt om stödberättigande kostnader samt sådana bestämmelser om den förvaltande myndighetens och revisionsmyndighetens förfarande som behövs för genomförandet av understöden.